Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (пети състав)

21 януари 2016 година*

„Преюдициално запитване — Митнически съюз — Митнически кодекс на Общността — Член 29, параграф 1, буква г) — Определяне на митническата стойност — Регламент (ЕИО) № 2454/93 — Член 143, параграф 1, буква з) — Понятие за свързани лица за целите на определянето на митническата стойност — Родствена връзка между купувача — физическо лице, и управителя на дружеството продавач“

По дело C-430/14

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Augstākā tiesa (Върховен съд, Латвия) с акт от 12 септември 2014 г., постъпил в Съда на 19 септември 2014 г., в рамките на производство по дело

Valsts ieņēmumu dienests

срещу

Artūrs Stretinskis,

СЪДЪТ (пети състав),

състоящ се от: J. L. da Cruz Vilaça, председател на състава, F. Biltgen, A. Borg Barthet (докладчик), E. Levits и M. Berger, съдии,

генерален адвокат: P. Mengozzi,

секретар: A. Calot Escobar,

като има предвид становищата, представени:

— за латвийското правителство, от I. Kalniņš и I. Ņesterova, в качеството на представители,

— за Европейската комисия, от A. Sauka и L. Grønfeldt, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 15 октомври 2015 г.,

постанови настоящото

* Език на производството: латвийски.

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 143, параграф 1, буква з) от Регламент (ЕИО) № 2454/93 на Комисията от 2 юли 1993 година за определяне на разпоредби за прилагане на Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета за създаване на Митнически кодекс на Общността (ОВ L 253, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 7, стр. 3), изменен с Регламент (ЕО) № 46/1999 на Комисията от 8 януари 1999 г. (ОВ L 10, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 11, стр. 49, наричан по-нататък „Регламент № 2454/93“).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между Valsts ieņēmumu dienests (национална данъчна служба) и г-н Stretinskis по повод определянето на митническата стойност на стоки, внесени от Съединените американски щати с оглед на пускането им в свободно обращение на територията на Европейския съюз.

Правна уредба

Митнически кодекс

3 В дял II от Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета от 12 октомври 1992 година относно създаване на Митнически кодекс на Общността (ОВ L 302, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 5, стр. 58), изменен с Регламент (ЕО) № 82/97 на Европейския парламент и на Съвета от 19 декември 1996 г. (ОВ L 17, 1997 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 2, том 9, стр. 250, наричан по-нататък „Митническият кодекс“), се съдържа глава 3, озаглавена „Стойност на стоките за митнически цели“, състояща се от членове 28—36 от този кодекс.

4 Съгласно член 29, параграфи 1 и 2 от Митническия кодекс:

„1. Митническата стойност на внасяни стоки е договорната им стойност, а именно, платената действително или подлежаща на плащане цена на стоките при продажбата им за износ с местоназначение в митническата територия на Общността, коригирана, при необходимост, в съответствие с разпоредбите на членове 32 и 33, при условие че:

[…]

г) купувачът и продавачът не са свързани лица или когато са свързани лица — договорната стойност е приемлива за митнически цели съгласно параграф 2.

2.

а) Когато за целите на параграф 1 се определя дали договорната стойност е приемлива, фактът, че купувачът и продавачът са свързани лица не е достатъчно основание да се счита, че договорната стойност е неприемлива. Когато е необходимо, в тези случаи се проучват обстоятелствата, свързани с продажбата, и при условие че връзката не е повлияла върху цената, договорната стойност се приема. Когато въз основа на предоставената от декларатора или получена чрез други източници информация митническите органи имат основание да считат, че връзката е повлияла върху цената, те съобщават своите основания на декларатора, като му предоставят възможност за отговор. При поискване от страна на декларатора тези основания се съобщават в писмена форма.

б) При продажба между свързани лица договорната стойност се приема, а стоките се остойностяват съгласно параграф 1, когато декларatorът докаже, че тази стойност се доближава до голяма степен до една от следните стойности, определени в същия или приблизително същия момент:

i) договорната стойност при продажби между купувачи и продавачи, които не са свързани лица по никакъв начин, на идентични или сходни стоки за износ в Общността;

ii) митническата стойност на идентични или сходни стоки, определена съгласно член 30, параграф 2, буква в);

iii) митническата стойност на идентични или сходни стоки, определена съгласно член 30, параграф 2, буква г).

При прилагане на горепосочените критерии се отчитат разликите между търговските равнища, количествата, елементите, изброени в член 32 и разходите, направени от продавача при продажби, при които той и купувачът не са свързани лица, и които не се правят от продавача при продажби, при които той и купувачът са свързани лица.

в) Определените в буква б) критерии се прилагат само по изрично искане на декларатора и служат за сравнение. Въз основа на посочената буква не могат да се установяват стойности за заместване“.

5 Член 30 от този кодекс предвижда:

„1. Когато митническата стойност не може да се определи съгласно член 29, се прилагат последователно букви а), б), в) и г) от параграф 2, докато се стигне до първата от тези букви, по която въпросната стойност може да с[е] определи […]

2. Митническа стойност, определена в резултат на прилагане на този член, е:

а) договорната стойност на идентични стоки, продадени с цел износ с местоназначение в Общността и изнесени в същия момент или приблизително в същия момент, както и стоките, подлежащи на остойностяване;

б) договорната стойност на сходни стоки, продадени с цел износ с местоназначение в Общността и изнесени в същия момент или приблизително в същия момент, както и стоките, подлежащи на остойностяване;

в) стойността, основаваща се на единичната цена, по която се продава в Общността най-голямото сборно количество от внасяните стоки или от вносни идентични или сходни стоки на лица, които не са свързани с продавачите;

г) изчислената стойност, представляваща сумата от:

— разходите или стойността на материалите и на производствените или други операции, използвани при производството на внасяните стоки,

— сумата от печалбата и общите разходи, равна на тази, която обикновено се калкулира при продажбите на стоки от същото естество или вид като стоките, подлежащи на остойностяване, които са произведени от производители в страната на износа за износ с местоназначение в Общността,

— разходите или стойността на елементите, посочени в член 32, параграф 1, буква д).

[…]“.

6 Член 31 от посочения кодекс предвижда:

„1. Когато митническата стойност на внасяните стоки не може да се определи по силата членове 29 или 30, тя се определя въз основа на наличните данни в Общността и чрез разумни способи, съответстващи на общите принципи и разпоредби на:

— Споразумението за прилагане на член VII от Общото споразумение по митата и търговията,

— член VII от Общото споразумение по митата и търговията,

и

— разпоредбите на тази глава.

[…]“.

Регламент № 2454/93

7 Член 143, параграф 1 от Регламент № 2454/93 гласи:

„С оглед прилагането на разпоредбите от дял II, глава 3 от [Митническия кодекс] и разпоредбите на настоящия дял, за свързани лица се считат само:

а) са служители или директори и в двете фирми;

б) са юридически признати търговски партньори;

в) са работодател и служител;

г) което и да е лице пряко или косвено притежава, контролира или държи 5 % или повече от свободния брой поименни акции или акции на приносител във двете фирми;

д) единият от тях пряко или косвено контролира другия;

е) двамата са пряко или косвено контролирани от трето лице;

ж) заедно двамата контролират пряко или косвено трето лице;

з) са членове на едно и също семейство. Лицата се смятат за членове на едно семейство само ако се намират в една от следните връзки:

[…]

— братя и сестри [пълнокръвни, еднокръвни и едноутробни],

[…]“.

Спорът по главното производство и преюдициалните въпроси

8 През периода 2008—2010 г. г-н Stretinskis внася от Съединените американски щати дрехи втора употреба с оглед на пускането им в свободно обращение на територията на Съюза. В единните административни документи, които е попълнил за тази цел, г-н Stretinskis изчислява митническата стойност на тези стоки по метода на договорната стойност, като се основава на общата цена, посочена във фактурите на Latcars LLC и Dexter Plus LLC (наричани по-нататък заедно „дружествата продавачи“), както и на стойността на транспортната услуга за превоза на стоките по море.

9 След като разглежда представените от г-н Stretinskis документи и извършва проверка в търговския му обект, националната данъчна служба изразява съмнения относно точността на декларираните стойности, тъй като директорът на дружествата продавачи е брат на г-н Stretinskis. Като приема, че става въпрос за свързани лица по смисъла на член 143, параграф 1, буква з) от Регламент № 2454/93, с решение от 22 юли 2010 г. националната данъчна служба определя отново митническата стойност на стоките на основание член 31 от Митническия кодекс.

10 Г-н Stretinskis подава жалба за отмяна на това решение пред компетентната като първа инстанция административна юрисдикция. Последната отхвърля жалбата.

11 Сезирана с въззивна жалба, компетентната въззивна административна юрисдикция уважава жалбата на г-н Stretinskis. Въззивната юрисдикция приема по-специално че съмненията на националната данъчна служба относно точността на декларираните за съответните стоки митнически стойности не са надлежно обосновани, тъй като при обстоятелствата по спора в главното производство може да се признае, че е налице на родствена връзка по смисъла на член 143, параграф 1, буква з) от Регламент № 2454/93 само ако братът на г-н Stretinskis е собственик на дружествата продавачи, което посочената данъчна служба не е проверила.

12 Данъчната служба подава касационна жалба срещу това съдебно решение, като посочва по-специално че компетентната въззивна административна юрисдикция е трябвало да приеме, че г-н Stretinskis и директорът на дружествата продавачи са свързани лица по смисъла на член 143, параграф 1, буква з) от Регламент № 2454/93.

13 Като преценява, че разрешаването на спора в главното производство зависи от тълкуването на правото на Съюза, Augstākā tiesa (Върховният съд) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Трябва ли член 143, параграф 1, буква з) от Регламент № 2454/93 да се тълкува в смисъл, че тази разпоредба се отнася не само до случаи, при които страните по сделка са единствено физически лица, но и до случаи, при които е налице семейна или родствена връзка между управителя на една от страните (юридическо лице) и другата страна по сделката (физическо лице) или нейния управител (ако тази страна е юридическо лице)?

2) При утвърдителен отговор, трябва ли сезираната със спора юрисдикция да извърши по-задълбочен анализ на обстоятелствата по делото, за да прецени действителното влияние, което упражнява съответното физическо лице в рамките на юридическото лице?“.

По преюдициалните въпроси

14 С преюдициалните си въпроси, които следва да се разгледат заедно, запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 143, параграф 1, буква з) от Регламент № 2454/93 трябва да се тълкува в смисъл, че купувач — физическо лице, и продавач — юридическо лице, чийто управител е брат на купувача, трябва да се считат за свързани лица по смисъла на член 29, параграф 1, буква г) от Митническия кодекс.

15 В началото следва да се припомни, че по силата на член 29, параграф 1 от този кодекс митническата стойност на внасяни стоки се състои по принцип от договорната им стойност, а именно платената действително или подлежаща на плащане цена на стоките при продажбата им за износ с местоназначение в митническата територия на Съюза.

16 От член 29, параграф 1, буква г) и параграф 2 от посочения кодекс следва обаче, че когато купувачът и продавачът са свързани лица, договорната стойност се приема само доколкото връзката не е повлияла върху продажната цена.

17 В това отношение член 143, параграф 1 от Регламент № 2454/93 изброява ограничително случаите, при които следва да се приеме, че лицата са свързани за целите на прилагането на член 29 от Митническия кодекс.

18 По силата на член 143, параграф 1, буква з) от Регламент № 2454/93 се считат свързани по-специално лицата, които са членове на едно и също семейство. Съгласно тази разпоредба, чийто текст също е формулиран ограничително, лицата се смятат за членове на едно семейство „само ако се намират в една от [посочените в тази разпоредба] връзки“. Сред тях е по-специално връзката между братя и сестри.

19 Несъмнено от текста на член 143, параграф 1, буква з) от Регламент № 2454/93 следва, че посочените в тази разпоредба връзки са между физически лица, докато в главното производство продавачът на съответните стоки е юридическо лице.

20 Следва да се подчертае обаче, че член 143, параграф 1, буква з) от Регламент № 2454/93 е разпоредба за прилагане на дял II, глава 3, озаглавена „Стойност на стоките за митнически цели“, част от която е член 29 от този кодекс.

21 Следователно член 143, параграф 1, буква з) от Регламент № 2454/93 трябва да се тълкува, като се вземат предвид общият разум на тези разпоредби, както и преследваната от тях цел.

22 В това отношение следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда правната уредба на Съюза относно митническото остойностяване цели да установи справедлива, еднообразна и неутрална система, която изключва използването на произволно определени или фиктивни митнически стойности (решение Christodoulou и др., C-116/12, EU:C:2013:825, т. 36 и цитираната съдебна практика).

23 Следва да се подчертае и че ако съгласно член 29 от Митническия кодекс митническата стойност на внасяни стоки се състои по принцип от договорната им стойност, целта на параграф 1, буква г) и параграф 2 от този член е да се следи за това митническата стойност да отразява реалната икономическа стойност на внесената стока и да не е произволна или фиктивна (вж. в този смисъл решения Mitsui & Co. Deutschland, C-256/07, EU:C:2009:167, т. 20, както и Christodoulou и др., C-116/12, EU:C:2013:825, т. 39 и 40). За тази цел митническите органи имат право да проучат посочената от декларатора цена и да я отхвърлят, ако счетат, че последната е повлияна от връзките, съществуващи между страните по сделката (решение Carboni e derivati, C-263/06, EU:C:2008:128, т. 37).

24 В този контекст член 143, параграф 1 от Регламент № 2454/93 изброява в съответствие с член 29, параграф 2, буква а) от Митническия кодекс положенията, при които продажната цена на съответните стоки може да бъде повлияна от връзките, съществуващи между страните по сделката.

25 Съгласно член 143, параграф 1, буква з) от този регламент такъв е по-специално случаят, когато посочените страни са членове на едно и също семейство.

26 Рискът обаче лица, които имат родствена връзка, да повлияят на продажната цена на внасяни стоки, съществува и когато продавачът е юридическо лице, в което родственик на купувача разполага с власт да повлияе на продажната цена в полза на последния.

27 При тези условия и с оглед на целите, преследвани от припомнената в точки 22 и 23 от настоящото решение правна уредба на Съюза относно митническото остойностяване, да се изключи изначално възможността купувач и продавач да се считат за свързани лица по смисъла на член 143, параграф 1, буква з) от Регламент № 2454/93 с мотива, че една от страните по договора за продажба е юридическо лице, би могло да накърни полезното действие на член 29, параграф 1, буква г) от Митническия кодекс. Всъщност в този случай митническите органи биха били лишени от възможността да проучат съгласно член 29, параграф 2, буква а) от Митническия кодекс обстоятелствата, свързани със съответната продажба, дори да са налице основания да се предполага, че е било възможно договорната стойност на внасяните стоки да бъде повлияна от родствената връзка, съществуваща между купувача и член на юридическото лице — продавач.

28 Ето защо следва да се приеме, че когато при обстоятелства като тези по главното производство физическо лице разполага в рамките на юридическо лице с власт да повлияе на продажната цена на внасяни стоки в полза на купувач, с когото има родствена връзка, качеството на юридическо лице на продавача не е пречка купувачът и продавачът на тези стоки да се считат за свързани лица по смисъла на член 29, параграф 1, буква г) от Митническия кодекс.

29 За да се прецени дали родственикът на купувача разполага с такава власт в юридическото лице — продавач, функциите, които упражнява в това юридическо лице или евентуално обстоятелството, че единствено той упражнява дейност в същото юридическо лице, са релевантни обстоятелства, които митническите органи трябва да вземат предвид.

30 При това положение съгласно член 29, параграф 2, буква а) от Митническия кодекс компетентните митнически органи следва да проучат, ако е необходимо, обстоятелствата, свързани със съответната продажба и да приемат договорната стойност, доколкото разглежданите в главното производство връзки не са повлияли на продажната цена на внасяните стоки.

31 Предвид всички изложени по-горе съображения на поставените въпроси следва да се отговори, че член 143, параграф 1, буква з) от Регламент № 2454/93 трябва да се тълкува в смисъл, че купувач — физическо лице, и продавач — юридическо лице, в което родственик на купувача разполага действително с власт да повлияе на продажната цена на тези стоки в полза на посочения купувач, трябва да се считат за свързани лица по смисъла на член 29, параграф 1, буква г) от Митническия кодекс.

По съдебните разноски

32 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (пети състав) реши:

Член 143, параграф 1, буква з) от Регламент (ЕИО) № 2454/93 на Комисията от 2 юли 1993 година за определяне на разпоредби за прилагане на Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета за създаване на Митнически кодекс на Общността, изменен с Регламент (ЕО) № 46/1999 на Комисията от 8 януари 1999 г. трябва да се тълкува в смисъл, че купувач — физическо лице, и продавач — юридическо лице, в което родственик на купувача разполага действително с власт да повлияе на продажната цена на тези стоки в полза на посочения купувач, трябва да се считат за свързани лица по смисъла на член 29, параграф 1, буква г) от Регламент (ЕИО) № 2913/92 на Съвета от 12 октомври 1992 година относно създаване на Митнически кодекс на Общността, изменен с Регламент (ЕО) № 82/97 на Европейския парламент и на Съвета от 19 декември 1996 г.

Подписи